

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГЫН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлага

Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулах дараах хууль зүйн үндэслэл болон практик шаардлага байна. Үүнд:

1.1.Хууль зүйн үндэслэл

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого”-ын 3.1-д “Амьдралын баталгааг хангах нийгмийн хамгааллын үйлчилгээг хөгжүүлж, амьдралын чанарыг дээшлүүлэхүйц нийгмийн даатгалын тогтолцоог бэхжүүлнэ.” гэж заасан бөгөөд тус зорилтыг хэрэгжүүлэх I үе шат (2021-2030)-ны 1-д “Нийгмийн даатгалын хамрах хүрээг өргөжүүлнэ.” гэж, 6-д “Нийгмийн даатгалын сангийн хөрөнгийн зохистой удирдлагыг төлөвшүүлж, санг алдагдалгүй түвшинд хүргэх, нийгмийн даатгалын бүрэн бие даасан тогтолцоог бий болгоно.” гэж тус тус заасан.

Мөн тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа”-ны зорилт 3.1.2-т “Нийгмийн даатгалын хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгоно.”, 3.1.6-д “Нийгмийн даатгалын сангийн хөрөнгө оруулалтын бодлогыг тодорхойлно.”, 3.1.7-д “Тэтгэврийн нөөц санг ашигт малтмалын орд газрын орлогын өгөөж болон ипотекийн санхүүжилтийн эх үүсвэрээс бүрдүүлнэ.”, 3.1.8-д “Тэтгэврийн даатгалын хагас хуримтлалын тогтолцоонд хэсэгчлэн шилжүүлж, 1979 оноос хойш төрсөн даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг бодит хуримтлал болгоно.”, 3.1.9-д “Тэтгэврийн даатгалын тогтолцоог бүрэн хуримтлалын тогтолцоонд шилжүүлэх үе шатыг эхлүүлнэ.” гэж тус тус заасан.

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 23 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан “Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл”-ийн 3.1-д заасан “Нийгмийн хамгааллын тогтолцоог шинэчилнэ.” зорилтын 3.1.1-д “Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг шинэчилж даатгуулагч олон эх үүсвэрээс тэтгэвэр авах нөхцөл бүрдэн, хуримтлалын нэгдсэн сан байгуулагдан иргэд бодит хуримтлалтай болох эрх зүйн шинэчлэл хийгдэнэ.”, 3.1.2-т “иргэн бүр нэрийн дансандаа бодит хуримтлалтай болж, дансны үлдэгдлийн тодорхой хувийг гэр бүлдээ өвлүүлэх нийгмийн даатгалын шинэчлэл хийгдэнэ.” гэж

тус тус туссан.

Түүнчлэн Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 24 дүгээр тогтоолын хавсралтаар баталсан “Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийн 2.5.1-д “Нийгмийн даатгалын шинэчлэл хийж, ...хувийн даатгалын үйлчилгээнд хамрагдах боломж бүхий олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоонд шилжинэ.”, 2.5.2-т “Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны үлдэгдлийн тодорхой хэсгийг гэр бүлд нь өвлүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.”, 2.5.3-т “Хуримтлалын нэгдсэн сангаар дамжуулж, иргэн бүрийн боловсрол, эрүүл мэнд, тэтгэвэр, орон сууц, нийгмийн хамгааллын үйлчилгээг цогцоор нь шийдвэрлэх тогтолцоонд үе шаттайгаар шилжинэ.” гэж тус тус заасан.

Монгол Улсын Их Хурлын 2015 оны “Төрөөс тэтгэврийн шинэчлэлийн талаар баримтлах бодлого батлах тухай” 53 дугаар тогтоолын 2.1-д “Төрөөс тэтгэврийн шинэчлэлийн талаар баримтлах бодлого”-ын зорилго, зарчимд нийцүүлэн холбогдох хууль тогтоомжийн төслийг боловсруулж, Монгол Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэхийг Засгийн газарт даалгасан.

Монгол Улсын Их Хурлын 2021 оны 106 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан “Шинэ сэргэлтийн бодлого”-ын 6.1-д “Төрөөс үзүүлэх үйлчилгээг цахимжуулж, төрийн хүнд суртлыг бууруулна” гэж тус тус заасан нь хуулийн төслийг боловсруулах хууль зүйн үндэслэл болж байна.

1.2.Практик шаардлага

Монгол Улсын Үндсэн хуульд хүний эрх, эрх чөлөөг дээдэлж, эх орондоо хүмүүнлэг, иргэний ардчилсан нийгэм цогцлуулан хөгжүүлэхийг эрхэм зорилго болгосон. Үүний нэг илрэл нь иргэдийн хөдөлмөрлөх болон түүнтэй холбогдсон нийгмийн хамгааллын эрхийн баталгааг хангах явдал байв. Энэ хүрээнд 1995 оноос даатгуулагч бүр хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоосоо тодорхой хувь хэмжээгээр шимтгэл төлж, сан бүрдүүлэх, уг сангаас төлсөн шимтгэл, авч байсан цалин хөлстэйгээ уялдаатай тэтгэвэр, тэтгэмж авах агуулга бүхий нийгмийн даатгалын тогтолцоог шинээр бүрдүүлсэн нь нийгмийн хамгааллын салбарт хийгдсэн томоохон шинэчлэлийн нэг болсон юм.

Өнөөдрийн байдлаар Монгол Улсын ажиллах хүчний 82.2 орчим хувь нь нийгмийн даатгалд даатгуулж, жилд дунджаар давхардсан тоогоор 700.0 мянга гаруй хүнд нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр олгож байна.

Нийгмийн даатгалын тухай хууль 1994 онд батлагдсан бөгөөд үүнээс хойш 28 жилийн хугацаанд орсон 31 удаагийн нэмэлт, өөрчлөлтөөр нийгмийн даатгалын хамрах хүрээг өргөтгөх, үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлэх, ажил олгогч, даатгуулагчийн шимтгэлийн хувь хэмжээг өөрчлөх, нийгмийн даатгалын удирдлагын тогтолцоог боловсронгуй болгох зэрэг тэтгэвэр авагч, даатгуулагчийн эрх ашигт нийцсэн олон арга хэмжээг хуульчлан хэрэгжүүлсэн.

Харин малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн дийлэнх хувь нь нийгмийн даатгалд хамрагдахгүй байгаа нь ирээдүйд эдгээр иргэдийн нийгмийн баталгаа алдагдаж, улмаар халамжийн зардал өсөж, улсын төсвийн ачааллыг нэмэгдүүлэх тул нийгмийн даатгалын хамрах хүрээг өргөтгөх зайлшгүй шаардлага байна.

Түүнчлэн нийгмийн даатгалын чиглэлээр авч хэрэгжүүлж буй зарим бодлого, үйл ажиллагаа болон хүн амын насжилтаас хамаарч нийгмийн даатгалын сангийн зардал өсөж, цаашид тэтгэврийн даатгалын санд улсын төсвөөс олгож буй дэмжлэгийн хэмжээ нэмэгдэхээр байгаа тул нийгмийн даатгалын сангуудын санхүүгийн тогтвортой, бие даасан байдлыг хангасан сангийн зөв менежментийг хэрэгжүүлэх шаардлага зүй ёсоор тавигдаж байна.

Нийгмийн даатгалын тухай хуулиар ажил олгогч, даатгуулагчийн шимтгэл төлөх хувь хэмжээ, орлогын бүрэлдэхүүн, албан журмын даатгалын хамрах хүрээ, төрөл, нийгмийн даатгалын байгууллагын тогтолцоо, байгууллага, байцаагчийн үйл ажиллагаа зэрэг харилцааг зохицуулж байна. Харин зарим салбарын хууль тогтоомжид нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх, тэтгэвэр тогтоох харилцааг зохицуулсан нь хуулийн хийдэл үүсэж иргэн хохирох нөхцөл болж байна. Тухайлбал, Шүүгчийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.6, 24.7-д шүүгчээр 25 жил ажилласан, эсхүл 55 нас хүрсэн шүүгч өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгохоор заасан боловч уг харилцааг нийгмийн даатгалын холбогдох хууль тогтоомжид тусгаагүйгээс хэрэгжих боломж бүрдээгүй.

Түүнчлэн, Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 6-д Цэцийн гишүүнээр ажиллаж байсан хүн өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгохдоо өөрийн шимтгэл төлсөн цалингаас бус тухайн үед Цэцийн гишүүнд олгож буй цалингийн 60 хувиар тооцож тэтгэврийг тогтоож, тэтгэврийн даатгалын сангаас олгохоор заасан нь даатгалын зарчимтай зөрчилдөж байна.

Мөн Монгол Улсын Хилийн тухай хууль, Гаалийн тухай хууль, Дипломат албаны тухай хуульд зарим иргэний нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөнд тооцох хугацааг заасныг Нийгмийн даатгалын тухай хуульд тусгах замаар хуулиуд хоорондын уялдааг хангах нь зүйтэй. Цаашид нийгмийн даатгалтай холбоотой асуудлыг зөвхөн нийгмийн даатгалын хуулиар зохицуулах бодлого баримталж, холбогдох хуульд өөрчлөлт оруулах нь зүйтэй байна.

Нийгмийн даатгалын сангийн санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх, боловсронгуй болгох, хуулиудын уялдааг хангах, нийгмийн даатгалын санг зохистой удирдах, тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэх нь бодит хэрэгцээ болж байна.

Түүнчлэн хөдөлмөрийн харилцааны хэв шинж өөрчлөгдөж хөлсөөр хөдөлмөр эрхлэгчид нь хөдөлмөрийн гэрээнээс бусад төрлийн гэрээний үндсэн дээр хөдөлмөр эрхлэх болж байгаагаас тэдгээрт хэрхэн нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулах асуудал хуульд тусгагдаагүй байна. Нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулах орлогын бүрэлдэхүүнийг хуульд ерөнхий заасан тул түүнийг хэрэгжүүлэхэд ойлгомжгүй байдал үүсэж, нийгмийн даатгалын шимтгэлийг бүрэн авч чадахгүй, эсхүл ялгаатай мөрдөх тохиолдол гардаг. Иймд нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулах болон ногдуулахгүй орлогын бүрэлдэхүүнийг хуульд нарийвчлан зааж өгөх нь зүйтэй юм.

Нийгмийн даатгалын байгууллага нь шимтгэлийн орлого төвлөрүүлэхээс гадна шимтгэл төлөгч ажил олгогч, даатгуулагчид чиглэсэн үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлж, шуурхай, хүнд сурталгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлэх, шаардлагагүй цаасан баримт бичгийн тоог цөөрүүлэх, иргэд, даатгуулагч, ажил олгогч цахимаар мэдээлэл авах, үйлчилгээнд хяналт тавих, нийгмийн даатгалын

сангийн чөлөөт мөнгөн хөрөнгийг эрсдэл багатай санхүүгийн хэрэгсэлд оруулж арвижуулах эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх зайлшгүй шаардлага бий болоод байна.

Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл нь даатгуулагчийн эрх ашгийг хөндсөн, цаг үеийн чухал асуудлуудыг шийдвэрлэхээс гадна нийгмийн даатгалын сангийн батлагдсан төсвийн нарийвчилсан хуваарийг батлах, орлогын төлөвлөгөө, зарлагын гүйцэтгэлд хяналт тавих, нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдлийг банканд байршуулах асуудлаар шийдвэр гаргах үүрэг хүлээдэг. Хуульд заасан үүргээ гүйцэтгэхэд Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлд мэргэжлийн бодлогын зөвлөмж дутагддаг. Иймд нийгмийн даатгалын удирдах дээд байгууллага болох Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлөөр хэлэлцүүлэх асуудалд мэргэжлийн зөвлөгөө, дүгнэлт гаргах чиг үүрэг бүхий орон тооны бус зөвлөлийг ажиллуулах нь зүйтэй байна.

Мөн “Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл”-д иргэд бодит хуримтлалтай болох эрх зүйн шинэчлэл хийхээр заасан тул тэтгэврийн хуваарилалтын тогтолцооноос хагас хуримтлалын тогтолцоонд шилжих, даатгалын сангийн ирээдүйн алдагдлыг бууруулах, нэрийн дансны хийсвэр бүртгэлийг мөнгөжүүлэх зорилгоор өнөөдрөөс тэтгэврийн даатгалын сангийн бодит хуримтлалыг эхлүүлэх шаардлагатай байна.

Иймд дээрх хууль зүйн үндэслэл болон практик шаардлагын дагуу Нийгмийн даатгалын тухай хуулийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль гэж нэрлэн шинэчилсэн найруулгын төсөл боловсруулна.

Хоёр.Хуулийн төслийн бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.1.2-т заасныг үндэслэн хуулийн бүтэц, уялдаа өөрчлөгдөж, хуулийн нийт заалтын 50-аас дээш хувьд нэмэлт, өөрчлөлт орохоор байгаа тул Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн төслийг шинэчилсэн найруулгын төсөл хэлбэрээр боловсруулна.

Хуулийн төсөл нь нийгмийн даатгалын тогтолцоо, зарчим, төрөл, хэлбэр, хамрах хүрээг тогтоох, Монгол Улсын иргэн, гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн нийгмийн даатгалд даатгуулах, шимтгэл төлөх, даатгуулагчид учирч болзошгүй санхүүгийн эрсдэлийг хуваалцах зорилгоор нийгмийн даатгалын сан бүрдүүлэх, уг сангийн хөрөнгийг хуваарилах, зарцуулах, тайлагнах, хяналт тавих болон нийгмийн даатгалын үйл ажиллагааны эрх зүйн үндсийг тодорхойлох харилцааг зохицуулна.

Хуулийн төсөл 6 бүлэгтэй байх бөгөөд дараах зохицуулалтыг тусгана. Үүнд:

Нэгдүгээр бүлэгт, хуулийн зорилтыг тодорхойлж, хууль тогтоомж, хуулийн үйлчлэх хүрээ, одоогийн хуульд заасан зарим нэр томъёоны найруулгыг өөрчлөх, өргөжүүлэх, нийгмийн даатгалын тогтолцооны зарчим, төрөл, хэлбэр, хамрах хүрээ, сайн дураар даатгуулах гэрээ болон тэтгэвэр авах сонголт хийхтэй холбоотой харилцааг тодорхойлно.

Хоёрдугаар бүлэгт, нийгмийн даатгалын сангийн төрөл, орлогын эх үүсвэр, сангийн зарцуулалт, хөрөнгө оруулалтын удирдлага, нийгмийн даатгалын сангийн төсөв боловсруулах, батлах, нягтлан бодох бүртгэл, сангийн тайлан тэнцэл гаргах, тайлагнах, мэдээллийн нэгдсэн сантай холбоотой харилцааг тусгана.

Гуравдугаар бүлэгт, нийгмийн даатгалын сан тус бүрийн шимтгэлийн хувь хэмжээ, нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулах орлогын бүрэлдэхүүнийг нарийвчлан тогтоож, шимтгэл төлөгчийн бүртгэл, шимтгэл төлөлт, итгэлцүүрийг хэрэглэх, тогтоох, шимтгэл төлснөөр тооцох хугацаа, шимтгэлээс чөлөөлөх, нөхөн төлүүлэх, шимтгэл төлөлтийг тайлагнах, буцаан олгох, тэтгэврийн даатгалын нэрийн дансны бүртгэл, нэрийн дансны орлогыг бүртгэх тусгай нөхцөл, тэтгэврийн нөөц санг бүрдүүлэх, мөнгөжүүлсэн орлогыг өвлүүлэх, шимтгэлийн өр, хөөн хэлэлцэх хугацааг тогтоох зохицуулалтыг тусгана.

Дөрөвдүгээр бүлэгт, Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх, шимтгэл төлөх, тайлагнах, нийгмийн даатгалын сангаас хөнгөлөлт, урамшуулал, тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, үйлчилгээ болон даатгалын байгууллагаас зөвлөгөө, мэдээлэл авах зэрэг зохицуулалттай холбоотой ажил олгогч, даатгуулагчийн эрх үүргийг нарийвчлан тусгана.

Тавдугаар бүлэгт, Нийгмийн даатгалын байгууллагын тогтолцоо, Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл, нийгмийн даатгалын бодлого тодорхойлох болон хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах төрийн байгууллагын эрх, чиг үүрэгтэй холбогдсон харилцааг тодорхойлно.

Мөн бүлэгт Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийг мэргэжлийн түвшинд ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор уг зөвлөлийн дэргэд нийгмийн даатгалын сангийн хэтийн тооцоолол хийх, сангийн эрсдэлийг үнэлэх, санал, дүгнэлт гаргах чиг үүрэг бүхий мэргэжлийн хороодыг ажиллуулахаар тусгах болно.

Түүнчлэн нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн эрх, үүргийг тодорхойлж, нийгмийн даатгалын байцаагчийн үйл ажиллагаанд хориглох зүйл болон нийгмийн даатгалын байцаагчид мэргэшлийн зэрэгтэй байх зохицуулалтыг тусгана. Мөн нийгмийн даатгалын байгууллагаас хамрах хүрээг өргөжүүлэх, нийгмийн даатгалын ач холбогдлыг ажил олгогч, даатгуулагч, олон нийтэд сурталчлах, зөвлөх үйлчилгээг тусгана.

Мөн Нийгмийн даатгалын байгууллагын дэргэд иргэн, даатгуулагч, ажил олгогч, нийгмийн даатгалын байгууллагын хооронд гарсан зөрүүтэй санал, маргааныг нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжид нийцүүлэн хянан шийдвэрлэх болон иргэний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг магадлах зөвлөлүүдийн бүтэц, эрх, үүргийг нарийвчлан уг бүлэгт тусгана.

Зургадугаар бүлэгт, нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага, хуулийг дагаж мөрдөх журмын зохицуулалт, хууль хүчин төгөлдөр болох харилцааг тусгана.

Гурав.Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсэж болох нийгэм, эдийн засгийн үр дагавар

Хуулийн төсөл батлагдсанаар дараах эерэг үр дагавар гарна. Үүнд:

- нийгмийн даатгалын хамрах хүрээ өргөжнө;
- нийгмийн даатгалын сангийн санхүүгийн чадавх сайжирч, тогтвортой байх нөхцөл бүрдэнэ;
- нийгмийн даатгалын шимтгэл ногдуулах болон ногдуулахгүй орлогын

бүрэлдэхүүнийг хуульчилснаар хуулийг хэрэгжүүлэхэд хялбар, ойлгомжтой болно;

- нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдэл хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд оруулах боломж бүрдэж, түүнд тавих хяналт сайжирна;
- даатгуулагч тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн бодит хуримтлалтай болох эрх зүйн үндэс тавигдана;
- нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах шийдвэр гаргахад шаардлагатай судалгаа, тооцоо, хэтийн тооцоолол хийх, эрсдэлийг үнэлэх мэргэжлийн хороод ажиллана;
- нийгмийн даатгалын засаглал оновчтой болж, ажлын уялдаа холбоо сайжирч, нийгмийн даатгалын байгууллага, ажилтны эрх, чиг үүрэг тодорхой болж, ажилтны чадавх сайжирна;
- нийгмийн даатгалын үйлчилгээ цахимжиж ажил олгогч, даатгуулагч нийгмийн даатгалын үйлчилгээг түргэн шуурхай, ил тод, нээлттэй авах нөхцөл бүрдэнэ;
- ажил олгогч, даатгуулагчийн чиг үүрэг ойлгомжтой, тодорхой болно.

Дөрөв.Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай уялдуулсан байдал уг хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан шинээр боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төслийн талаар

Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хуультай нийцсэн байна.

Хуулийн төслийг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн шинэчлэлтэй уялдуулан боловсруулна.

Энэ хуулийн төсөлтэй холбогдуулан Нийгмийн даатгалын тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцох тухай, Банкны тухай, Ахмад настны тухай, Гаалийн тухай, Дипломат албаны тухай, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай, Төр, сүм хийдийн харилцааны тухай, Зөрчлийн тухай хуульд тус тус нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл болон холбогдох бусад хуулиудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл боловсруулна.

---oOo---